ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 626 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Финландия

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 626 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Финландия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1] и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета по икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[2], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от ЕС. В съответствие с приоритетите на европейския семестър той спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на ЕС и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

---

1 ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

(2) Регламентът REPowerEU[3], приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на ЕС от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на ЕС, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Финландия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщението „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“[4], за да допринесе за оформянето на политическите решения и да създаде рамковите условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и единният пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на ЕС и неговите държави членки. След това съобщение Комисията публикува на 14 февруари 2024 г. годишния доклад за единния пазар и конкурентоспособността[5]. В доклада се описват подробно конкурентните предимства на единния пазар на Европа и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г.[6], с което постави началото на цикъла на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Финландия като една от държавите членки, които могат да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Финландия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която Съветът прие на 12 април 2024 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което Съветът прие на 11 март 2024 г.

---

3 Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) № 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета относно ефективната координация на икономическите политики и многостранния бюджетен надзор и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета. Тя включва също изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагане на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС за бюджетните рамки на държавите членки[7]. Целите на новата рамка са устойчивостта на публичния дълг и устойчивият и приобщаващ растеж чрез постепенна фискална консолидация, както и чрез реформи и инвестиции. С нея се насърчава националната ангажираност, като средносрочната ѝ насоченост е по-силна в съчетание с по-ефективно и съгласувано прилагане. Всяка държава членка следва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националният средносрочен фискално-структурен план съдържа фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции на държавата членка, които обхващат хоризонт на планиране от 4 или 5 години в зависимост от редовната продължителност на мандата на законодателния орган в съответната държава. Планът за нетните разходи[8] в националните средносрочни фискално-структурни планове следва да отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, включително на изискванията за правдоподобно низходяща тенденция на консолидирания държавен дълг най-късно до края на периода на корекция или за задържане на консолидирания държавен дълг на разумни равнища под 60 % от БВП, както и за свеждане и/или поддържане на бюджетния дефицит на равнище под 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези планове, на [21 юни] 2024 г. Комисията трябва да предостави на държавите членки насоки относно съдържанието на плановете и последващите годишни доклади за напредъка, които те ще трябва да представят, и в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1263 ще им предаде технически насоки относно фискалните корекции (референтни траектории и техническа информация, когато е приложимо). Държавите членки следва да представят своите средносрочни структурни планове във фискалната област до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията не се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. Държавите членки следва да гарантират участието на своите национални парламенти и консултирането с независими фискални институции, социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище, когато е целесъобразно.

---

[7] Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки, (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[8] Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 на Съвета от 29 април 2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Нетни разходи означава държавни разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от средства на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

(6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални и за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 27 май 2021 г. Финландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 29 октомври 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия[9], който бе изменен на 14 март 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както на 8 декември 2023 г. за да бъде включена главата за REPowerEU[10]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Финландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) На 25 април 2024 г. Финландия представи своята национална програма за реформи за 2024 г., а на 25 април 2024 г. — програмата си за стабилност за 2024 г., в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Финландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Финландия[11] за 2024 г. В него беше оценен напредъкът на Финландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Финландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и

9 Решение за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия (12524/2021).

10 Решение за изпълнение на Съвета от 8 декември 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение на Съвета от 29 октомври 2021 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Финландия (15836/2023).

11 SWD(2024) 626 final.

устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Финландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(10) Въз основа на данните, потвърдени от Евростат[12], дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Финландия се нарасна от 0,4 % от БВП през 2022 г. на 2,7 % през 2023 г., а консолидираният държавен дълг спадна от 73,5 % от БВП в края на 2022 г. на 75,8 % в края на 2023 г. Както бе обявено в Насоките за фискалната политика за 2024 г.[13], Комисията предприема първата стъпка за откриването на основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит в съответствие с действащите правни разпоредби. На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора[14]. В този доклад се прави оценка на състоянието на бюджета на Финландия, тъй като нейният планиран дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2024 г. надхвърля референтната стойност от 3 % от БВП. В доклада се стига до заключението, че с оглед на тази оценка и след като разгледа становището на Икономическия и финансов комитет, предвидено в член 126, параграф 4 от ДФЕС, през юли Комисията не възнамерява да предложи откриването на процедура при прекомерен дефицит за Финландия.

(11) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча[15] Финландия да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката[16], като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Финландия следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Финландия се препоръчва също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията фискалната позиция[17] през 2023 г. е била експанзионистична — 0,9 %

---

12 Евростат-Euro Indicators, 22.4.2024 г.

13 COM(2023) 141 final.

14 Доклад на Комисията, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, Брюксел, 19.6.2024 г., COM(2024) 598 final.

15 Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2022 г. (*ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 7*).

16 Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален ръст на производството на Финландия през 2023 г. се оценява на 2,7 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

17 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни

от БВП, което е подходящо в условията на висока инфлация. Нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,8 % от БВП. Това включва по-високи разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (с 0,2 % от БВП). Следователно експанзионистичният принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи през 2023 г. се дължи само частично на хората, бягащи от Украйна. Експанзионистичният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължи и на продължаващото и бързо покачване на цените и разходите — особено на разходите за закупени услуги и персонал в местното управление, както и на увеличението на свързаните с подготовката разходи, предприети в отговор на военната агресия на Русия срещу Украйна. В обобщение растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. не бе в съответствие с препоръката на Съвета. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, възлизаха на 0,4 % от БВП през 2023 г. Инвестициите, финансирани на национално равнище, възлязоха на 4,0 % от БВП през 2023 г., което представлява намаление от 0,2 процентни пункта в сравнение с 2022 г. Финландия финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС. Страната финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, като например инфраструктура за енергия от възобновяеми източници и водород с ниски емисии, които са частично финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС.

(12) Основните прогнози в програмата за стабилност за 2024 г. могат да бъдат обобщени, както следва. Според макроикономическия сценарий в основата на бюджетните прогнози се предвижда растеж на реалния БВП с 0 % през 2024 г. и с 1,6 % през 2025 г., като същевременно се предвижда ХИПЦ-инфлацията да бъде 1,3 % през 2024 г. и 1,9 % през 2025 г. Дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да увеличи до 3,4 % от БВП през 2024 г. и 2,7 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 80,8 % до края на 2024 г. и до 82,3 % до края на 2025 г. След 2025 г. очакванията са дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,9 % от БВП през 2026 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да бъде под референтните 3 % от БВП през 2025 г. От друга страна след 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг се очаква да нарасне постепенно до 82,4 % през 2026 г.

(13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 0,0 % през 2024 г. и с 1,4 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 1,4 % през 2024 г. и 2,1 % през 2025 г.

(14) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 3,4 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания

средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Отрицателният (положителен) знак на показателя показва експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 80,5 % до края на 2024 г. Увеличението на дефицита през 2024 г. отразява главно бавния растеж на приходите, както на данъците, така и на социалноосигурителните вноски, но също така и на увеличението на разходите, особено за социални помощи и заплати. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде експанзионистична и да възлиза на 0,7 % от БВП през 2024 г.

(15) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на 0,2 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2024 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, ще продължат да дават възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга по консолидирания държавен бюджет на Финландия.

(16) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча[18] на Финландия да гарантира разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи[19] през 2024 г. до не повече от 2,2 %. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г. държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните първични разходи на Финландия, финансирани на национално равнище, се очаква да се увеличат с 4,0 % през 2024 г., което е над препоръчания максимален темп на растеж. Това превишение на разходите над препоръчания максимален темп на растеж на нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, съответства на 0,9 % от БВП през 2024 г. Това рискува да не бъде в съответствие с препоръките на Съвета.

(17) Освен това Съветът препоръча на Финландия да предприеме действия за прекратяване на действащите спешни мерки за енергийна подкрепа, като използва съответните икономии, за да намали бюджетния дефицит възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Съветът уточни също така, че ако новите увеличения на цените на енергията налагат нови или запазване на съществуващи мерки за подкрепа, Финландия следва да гарантира, че те са насочени към защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи[20] за извънредни мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 0,2 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0,0 % през 2024 г. и 2025 г. Ако съответните икономии се използват за намаляване на бюджетния дефицит, както се препоръчва от Съвета, тези

---

18 Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Финландия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Финландия за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2022 г., стр. 243).

19 Нетните първични разходи се определят като разходите, финансирани на национално равнище, след приспадане на i) дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) разходите за лихви, iii) разходите за циклична безработица и iv) еднократните и други временни мерки.

20 Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите и, когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

прогнози ще доведат до фискална корекция от 0,2 % от БВП през 2024 г., докато нетните първични разходи[21], финансирани на национално равнище, имат експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,7 % от БВП през същата година. Предвижда се спешните мерки за енергийна подкрепа да бъдат прекратени възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. Не се очаква обаче съответните икономии да бъдат използвани изцяло за намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет. Това рискува да не съответства на препоръката на Съвета.

(18) По-конкретно Съветът също препоръча на Финландия да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да намалят до 4,1 % от БВП през 2024 г. от 4,0 % от БВП през 2023 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета. На свой ред, публичните разходи, финансирани с приходи от фондовете на ЕС, включително безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, се очаква да останат стабилни като 0,4 % от БВП през 2024 г.

(19) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, и при непроменена политики в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 2,8 % от БВП през 2025 г. Намаляването на дефицита през 2025 г. отразява главно покачването на общата ставка на ДДС, както и намаляването на разходите. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 82,4 % до края на 2025 г. на фона на по-бавния икономически растеж и нарастващите лихвени разходи.

(20) Финландия разполага с ефективна и приобщаваща система за социално подпомагане с високо равнище на социална закрила, но тя е сложна и може да създаде демотивиращи фактори за работа. През 2020 г. на специална парламентарна комисия беше възложено да разработи реформата на системата за социална сигурност до 2027 г. През март 2023 г. тя представи своя междинен доклад, който съдържа 31 предложения за проучвания, законодателни проекти и проекти за развитие на вниманието на бъдещите правителства. Целта на реформата е да се рационализира системата за социално подпомагане и да се увеличат стимулите за работа, като същевременно се запази ефективната и приобщаваща социална закрила и се повиши равнището на заетост. Очаква се реформата на системата за социална сигурност да спомогне за подобряване на дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното

[21] Този принос се измерва като промяната в първичните разходи на сектор „Държавно управление“ след i) приспадане на допълнителното въздействие върху бюджета на дискреционните мерки по отношение на приходите, ii) с изключение на еднократните разходи и iii) разходите за циклична безработица, както и iv) разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, спрямо средносрочния (10-годишен) среден темп на растеж на потенциалния БВП, изразен като съотношение към номиналния БВП.

справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок бързото и ефективно изпълнение на плана, включително главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Финландия чрез екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана до август 2026 г., от съществено значение е Финландия да продължи изпълнението на реформите и инвестициите, като се справи с възникващите забавяния. По-специално е важно да се гарантира своевременното подаване на второто и третото искане за плащане. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(22) Като част от междинния преглед на средствата от политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Финландия се изисква да направи преглед на всяка програма до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и на своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от ЕС, включено във всяка програма. Финландия постигна напредък в прилагането на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да са налице предизвикателства. По-специално, продължават да има различия между столичния регион и останалата част на Финландия по отношение на БВП на глава от населението и производителността на труда. Ускоряването на изпълнението на програмите на политиката на сближаване е от решаващо значение. Договорените в програмата приоритети все още са актуални, по-специално за северните слабо населени и източните региони. Специално внимание следва да се обърне и на укрепването на научноизследователската и развойната дейност и иновациите, цифровизацията и конкурентоспособността на малките и средните предприятия, като се ускори екологичният и справедлив преход. Освен това следва да продължи да се поставя акцент върху справянето с недостига на работна ръка и умения, укрепването на социалното приобщаване и активното участие на пазара на труда, особено за уязвимите групи, и подкрепата за мерките за социални иновации и подобряването на услугите за закрила на детето. Финландия би могла също така да използва инициативата „Стратегически технологии за Европа“ в подкрепа на трансформацията на промишлеността, например в областта на изкуствения интелект, киберсигурността и роботиката, енергийната и ресурсната ефективност и медицинските технологии, които са от жизненоважно значение за здравната сигурност.

(23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, взети предвид в плана за възстановяване и устойчивост и в други фондове на ЕС, Финландия е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани с недостига на работна ръка и умения, както и с изпълнението на реформата на социалните и здравните услуги.

(24) Заетостта остана над 78 % през 2023 г., но безработицата нарасна от 6,8 % през 2022 г. на 7,2 % през 2023 г., а структурната безработица се запазва.

Несъответствията между търсените и предлаганите умения, т.е. неспособността да се заемат свободни работни места с работници, притежаващи търсените от работодателите умения, създават предизвикателства, по-специално в областта на образованието, здравеопазването и социалните грижи. Освен това съществува риск недостигът на работна ръка в области, свързани с екологичния преход, да ограничи напредъка към постигането на целта на Финландия в областта на климата за въглеродна неутралност до 2035 г. Недостигът на работна ръка и умения застрашава също конкурентоспособността и дългосрочния растеж на Финландия и се задълбочава допълнително от застаряването на населението.

(25) Делът на хората във Финландия, които съобщават за неудовлетворени потребности от медицински грижи, е голям. Текущата реформа на общественото здравеопазване и социалните услуги има за цел да гарантира по-равен достъп до услуги, като същевременно ограничи нарастващите разходи за предоставяне на услуги. Административната реформа приключи, но различните областни социални служби са в различна степен на подготвеност по отношение на реорганизацията и оптимизирането на предоставянето на услуги.

(26) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия през 2024 г., включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. Що се отнася до Финландия, препоръки 1, 2 и 3 спомагат за първата, втората, третата и четвъртата препоръка за еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Финландия да предприеме следните действия през 2024 и 2025 г.:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. В съответствие с изискванията на реформирания Пакт за стабилност и растеж да ограничи растежа на нетните разходи[22] през 2025 г. до равнище, съответстващо на правдоподобна низходяща траектория на консолидирания държавен дълг в средносрочен план и намаляване на дефицита по консолидирания държавен бюджет под референтната стойност по Договора от 3 % от БВП. Да продължи реформата на системата за социална сигурност, за да повиши ефективността на системата за социални помощи, което ще подобри стимулите за работа и ще подкрепя дългосрочната устойчивост на публичните финанси.

2. Да отстрани възникващите забавяния, за да се даде възможност за продължаващо бързо и стабилно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като осигури приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите на политиката на сближаване. В контекста на междинния преглед да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно вземе предвид възможностите, предоставени

[22] Съгласно член 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 „нетни разходи“ означава публичните разходи след приспадане на разходите за лихви, дискреционните мерки по отношение на приходите, разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и еднократните и други временни мерки;

от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да преодолее недостига на работна ръка и умения чрез преквалификация и повишаване на квалификацията на работната сила и да разшири предлагането на висше образование, по-специално в областите на обучение, които са най-търсени на пазара на труда. Да гарантира, че реформата на социалните и здравните услуги подобрява достъпа до тях и предоставянето им и че отстранява неефективността.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател